

ÜLESTÕUSMISAJA IV PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Ap2 ,14a.36-41)

Lugemine Apostlite tegude raamatust:

Neil päevil, kui Püha Vaim valati välja apostlite peale, astus Peetrus üles koos üheteistkümnega. Ta tõstis oma häält ja ütles: "Olgu nüüd kogu Iisraeli rahvas selles kindel, et Jumal on tõstnud Issandaks ja Messiaaks sellesama Jeesuse, kelle teie olete risti lõõnud". Kui nad seda kuulsid, käis neil valu südamest läbi, ning nad ütlesid Peetrusele ja teistele apostlitele: "Mehed-vennad, mida me peame tegema?" Peetrus aga ütles neile: "Parandage meelt ja igäüks teie seast lasku end ristida Jeesuse Kristuse nimesse, et te võiksite saada andeks oma patud ja pälvida Püha Vaimu anni. Sest see tõotus on antud teile ja teie lastele ning kõikidele, kes on eemal - nii palju kui neid Jumal iganes enda juurde kutsub". Ning Peetrus kinnitas neid paljude teiste sõnadega ja manitses neid: "Laske end ära päästa sellest pöörasest sugupõlvest." Aga kes tema sõna kuulda võtsid, need ristiti, ja nõnda lisati sellel päeval nende hulka ligi kolm tuhat hinge.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps23 ,1-2. 3-4. 5-6 R:1)

R: Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.

Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.

Haljal aasal ta laseb mul lebada,
vee äärde ta juhatab mind,
seal saan ma puhata, sest tema kosutab mu hinge.

R:

Ta juhhib mind õiget teed, oma nime väel.
Ja kui ma kõnniksin kasvõi surmavarju orus
ei karda ma kurja, sest sina oled minuga,
sinu valitsuskepp ja karjasesau annavad mulle julgust.

R:

Sina katad mulle laua minu vaenlaste nähes,
Sina salvid mu pead lõhnava õliga ja täidad mu karika pilgeni.
Sinu headus ja arm on mu ümber kõik minu elupäevad,
ja ma jään Issanda kotta kogu mu eluajaks.

R:

(Teine lugemine 1Pe2 ,20b-25)

Lugemine püha apostel Peetruse esimesest kirjast:

Kui te käitute õigesti, aga saate selle eest hoope ning neid kannatlikult talute, siis toob see teile armu Jumalalt eneselt. Selle jaoks teid ju ongi kutsutud, sest ka Kristus on kannatanud ja andnud teile eeskujuga, et te käiksite tema jälgedes. Tema on see, kes ei teinud pattu, ega leitud pettust tema suust, kes ei söömanud vastu kui teda söimati. Oma kannatuse aegu ta ei ähvardanud kedagi, vaid jättis kõik tema hoolde, kes ta mõistab õiget kohut. Kristus on omaenese ihus kandnud meie patud ristipuul, et meie võiksime surra patule ja elada õigluses. Tema on see, kelle vermete kaudu olete teie terveks saanud, sest te olite nagu eksinud lambad. Aga nüüd olete teiegi pöördunud oma hingede karjase ja kaitsja poole.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 10 ,14)

Halleluuja. Mina olen hea karjane, ütleb Issand,
mina tunnen omasid ja minu omad tunnevad mind. Halleluuja.

(Evangeelium Jh10 ,1-10)

Lugemine Püha Johannese evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: "Tõesti, tõesti ma ütlen teile: kes ei lähe lambatarasse väravast, vaid tungib sisse mujalt, see on varas ja röövel. Aga kes läheb väravast sisse, see on lammaste karjane. Ja väravavalvur avab temale ja lambad kuulevad tema häält. Tema hüüab oma lambaid nimepidi ja viib nad välja. Ning kui ta on kõik oma lambad välja viinud, siis käib tema nende ees ja lambad tema järel, sest nad tunnevad teda hääldest. Aga võõra järel nemad ei lähe, vaid põgenevad tema juurest, sest võõra häält nad ei tunne".

Jeesus rääkis neile tähendamissõna, aga nemad ei mõistnud, mida tahtis ta neile öelda. Siis hakkas Jeesus jälle rääkima ja ütles: "Tõesti, tõesti, ma ütlen teile: Mina olen lammaste värav, kõik, kes on tulnud enne mind, on vargad ja röövlid, kuid lambad ei ole neid kuulnud. Mina olen värav, ja kes minu kaudu sisse läheb, see pääseb ning käib sisse ja välja ja leiab karjamaa. Varas ei tule muu pärast kui ainult varastama, tapma ja hävitama. Aga mina olen tulnud, et teil oleks elu ülirohkesti."

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, ühel päeval, kui ma matusetalituse jaoks kalmistule jõudsin, tervitas tuttav matusekontori ametnik mind juba kaugelt, ise näost särades: "Guten Tag, Herr Pastor!" (otsetõlkes: head päeva, härra pastor). Ma küsisin siis vastuseks: "Head päeva?... Kas on tõesti täna nii palju matuseid, et see matusekontori meeste südamed hoogsamalt põksuma paneb?" Ametniku näolt võisin lugeda, et midagi niisugust polnud tal küll mõttes, kuid kontekstist lähtudes oli ka minu tõlgendus põhjendatud.

Muidugi, alati võib igauks tagantjäreli väita, et ma kavatsesin öelda hoopis midagi muud, kuid vaim on pudelist juba välja lastud. Sellepärast tuleb püüda asjaolude suhtes ikka tähelepanelik olla. Saksamaal saab ju ka "Guten Tag" asemel "Grüss Gott" öelda, kuigi see nii mõnelegi lõunasaksamaiselt liigkatoliiklik tundub. Paraku unustame vahel, et sõnadel on nii otsene kui ülekantud tähendus, ja meie sõnavalik on ka märgiks meie hoolivusest teiste vastu. Me loeme patutunnistuse.

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kui palju on teie seas neid, kellel on oma firma ja kellele see lausa ainuisikuliselt kuulub? Ma arvan, et suurem osa töötab nii või teisiti pigem palgatöölisena. Firmasid, milles üks inimene saab kõige üle otsustada, on ilmselt üsna vähe.

Kas on aga kõik palgatöölised kurjuse tööriistad, nagu pinnapealsel vaatlusel võib tänasest evangeeliumist mulje jääda, eriti kui veel edasi lugeda: "Aga palgaline, kes ei ole karjane ja kellele lambad ei kuulu, kui ta näeb hunti tulemas, jätab lambad maha ja põgeneb - ja hunt kisub neid ja ajab nad laiali - ta on ju palgaline ega hooli lammastest" (Jh 10,12-13)? Kui olla tähelepanelik, leiab siin siiski äranimetamist ka väravavalvur või uksehoidja, kes on samuti ilmselt palgatööliline, kuid keda usaldatakse vaikides, kelle tegevust ei kiideta ega laideta.

Jeesus ei kõnelnud oma jüngritele ainult käskude ja keeldude keeles. Selle kõrval kasutas ta tähendamissõnu, mille ülekantud tähenduste jaoks pole piire seatud. Nii ei pea mitte ainult lambakarja omanik oskama valida kaastöölisi ja kaitsma oma hoolealuseid, vaid sarnane ülesanne on ka iga inimkoosluse juhul - olgu selleks riik, kirik või mõni ettevõtte. Juht on vastutav kõigi inimeste eest oma haldusalal ja peab leidma endale pädevad abilised.

Sama hästi võime aga ette kujutada, et Jeesus räägib hoopis meie isikusisesest draamast. "Hea karjane" võiks tähendada meie südametunnistust, mida on nimetatud ka "Jumala hääleks inimeses". Uksehoidja ja palgaline kujutavad inimese mõistust, mis võib nii Jumalaga kaasa töötada kui mõelda ainult omakasule. Lambad on tunded, kergemeelsed soovid ja eluvõõrad unistused, mis lahtipääsenuna võivad eksida, kukkuda kuristikku või sattuda huntide saagiks. Hundid ja röövlid viitavad meie endi kurjadele kalduvustele, millest me ainult jõuga jagu ei saa, mille ohjeldamiseks on vaja nii Jumala armu kui ka põhimõttekindlust ja paindlikku mõistust, et valitseda impulsiivsust, hoida hundid oma lambatarast eemal.

Selles maailmas võib sageli märgata, et suurema osa tähelepanust pälvivad kurjategijad ja kangelased, teised on vaevalt nimetamist väärt, kuigi neid on suurem enamus. Nii võib kergesti juhtuda, et maailm hakkab paistma mustvalgena, jagunema jäägitult heaks ja jäägitult halvaks, kuid argielus on hea ja halb üsna segunenud. Sellepärast võib meie hinges juhtuda, et palgaline hakkab end heaks karjaseks pidama, ei märka hunte lambanahas ja otsustab, et uksehoidjat pole enam vaja. Nii nagu Jeesus on teises tähendamissõnas öelnud: Kui sinu silmas on kurjus, siis on kogu su ihu pimedust täis. Kui nüüd valgus sinu sees on pimedus, kui suur on siis pimedus? (Mt 6,23)

Armsad õed ja vennad, inimesel ei õnnestu alati mõistlikult käituda. Igaüks võib ootamatus olukorras paanikasse sattuda ja reageerida ainult instinktide põhjal. Näiteks kui mõnes ruumis peaks tuli lahti pääsema, siis tormavad inimesed tihti ülepeakaela nagu lambad väljapääsude poole ja ummistavad need. Vahel tehakse midagi valesti ka puhtalt kombe ja harjumuse pärast. Paraku peame tunnistama, et kogu maailma eest me vastutada ei suuda ega peagi.

Kristus kui hea karjane on lammastele uks, ainult uksehoidja amet on antud meie eneste kätte, et me avaksime selle nii teistele inimestele kui ka iseendale. Aamen.